

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА**

Факультет історії, політології і міжнародних відносин
Кафедра політології

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ

ДИСЦИПЛІНИ

ПОЛІТОЛОГІЯ

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Галузь знань 07 Управління та адміністрування

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 2 від 31 серпня 2023 р.

м. Івано-Франківськ – 2023

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Політологія
Викладач (-і)	Москалюк Михайло Федорович
Контактний телефон викладача	067 907 94 56
Е-mail викладача	moskaljuk62@ukr.net
Формат дисципліни	Очний
Обсяг дисципліни	<u>3</u> кредити ЄКТС, <u>90</u> год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	2 год. на тиждень згідно розкладу
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p>Навчальна дисципліна «Політологія» спрямована на формування у студентів цілісного уявлення про політичну сферу життя суспільства і закономірності її функціонування. Програма курсу розкриває зміст політичної сфери життя суспільства, політичних інститутів та процесів, взаємозв'язок політики і економіки, характеризує сучасну державу як базовий елемент політичної системи та політичного режиму, покликана формувати політичну свідомість і політичну культуру студентів, їх активну громадянську позицію</p>	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<p><i>Метою викладання</i> навчальної дисципліни „Політологія” є надання студентам наукових знань про основні категорії політичної науки, засвоєння ними концептуальних підходів щодо процесів розбудови демократичної держави, закономірностей переходу від тоталітаризму до демократії, формування самостійного та критичного ставлення до державотворчих процесів, політичної свідомості та політичної культури, забезпечення політичного аспекту підготовки висококваліфікованих фахівців, що мають політично-моральну громадянську позицію, розвиток політичного мислення.</p> <p><i>Завдання:</i> вивчення сутності, теорії та методології політології як науки; розвиток здібностей розуміння політичних відносин і процесів; набуття навичок і вмінь практичного застосування теоретичних, прикладних та інструментальних компонентів політичного знання; аналіз міжнародного політичного життя, геополітичного становища і політичних процесів в Україні, її місця, статусу і відповідальності у сучасному політичному світі.</p>	
4. Програмні компетентності та результати навчання	
<p><i>Інтегральна компетентність:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> -Здатність аналізувати проблеми у політичній сфері, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, із застосуванням теорій та методів політичної науки. <p><i>Загальні компетентності:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> -Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності); -Здатність спілкуватися іноземною мовою; -Здатність бути критичним ісамокритичним; -Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології; -Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні; 	

-Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Спеціальні(фахові, предметні компетентності):

-Здатність використовувати категорійно-понятійний та аналітично-дослідницький апарат сучасної політичної науки;

-Здатність застосовувати політологічне мислення для розв'язання теоретичних та практичних проблем у політичній сфері на основі опанування класичної та сучасної політичної думки;

-Здатність описувати, пояснювати й оцінювати політичні процеси та явища у різних історичних, соціальних, культурних та ідеологічних контекстах;

-Здатність аналізувати взаємодію політичних акторів та інститутів, владу та урядування, політичні системи та режими, політичну поведінку у різних контекстах їх функціонування;

-Здатність аналізувати публічну політику на місцевому, національному, європейському та глобальному рівні

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	12
семінарські заняття / практичні / лабораторні	18
самостійна робота	60

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
	052 Політологія		

Тематика навчальної дисципліни

Тема	кількість год.		
	лекції	заняття	сам. роб.
Тема 1. Тема 1. Предмет політології, її функції та структура.	2		6
Тема 2. Тема 2. Політика як соціальне явище.	2	2	6
Тема 3. Політика і економіка.	2	2	6
Тема 4. Політична система суспільства.	2	2	6
Тема 5 Держава як основний інститут політичної системи..		2	6
Тема 5. Політична еліта і політичне лідерство		2	6
Тема 6. Політичні партії та партійні системи	2		6
Тема 7. Політичні режими та їх різновиди		2	6

Тема 8. Вибори і виборчі системи	2	2	6
Тема 9. Політична свідомість і політична культура		2	6
Тема 10. Світовий політичний процес		2	6
ЗАГ.:	12	18	60
6. Система оцінювання навчальної дисципліни			
Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	<p>Структура розподілу балів передбачає:</p> <p>1) відповіді на семінарських заняттях – 80 балів;</p> <p>2) написання контрольної письмової роботи – 10 балів;</p> <p>3) виконання та захист індивідуального завдання (реферату) з обраної тематики – 10 балів</p> <p>Загальна кількість – 100 балів.</p> <p>Підсумковий контроль – залік (підсумкове тестування) проводиться згідно графіку навчального процесу на останньому семінарському занятті і виставляється за результатами виконання студентом передбачених навчальною програмою видів робіт – 100 балів.</p>		
Вимоги до письмових робіт	<p>Письмова контрольна робота є обов'язковою до виконання. Отримані студентом бали (максимум 10 балів) впливають на виставлення підсумкової оцінки. Письмова контрольна робота виконується виконується на останньому семінарському занятті. У випадку, якщо студент з якихось причин не написав контрольної роботи, він вважається таким, що не виконав повний обсяг навчального навантаження, передбаченого навчальним планом з даної дисципліни.</p> <p>Реферативна робота виконується у друкованому форматі на аркушах А – 4. Обсяг - 12-15 сторінок, шрифт-14, інтервал-1,5, поля: зліва, зверху, знизу – 20 мм, справа – 15 мм. Список літератури подавати наприкінці тексту за алфавітом. Посилання на використані джерела - в тексті в квадратних дужках, де перша цифра - позиція у списку літератури, а друга – номер сторінки, наприклад, [8, с. 12]. Структура написання реферату: вступна частина; аналіз використаної літератури по темі (2-3 абзаци); характеристика обраної теми та перспективність її дослідження; визначення основних параметрів викладу матеріалу; наведення ілюстрованого матеріалу, що підтверджує аргументаційну базу; висновки; список використаної літератури. У випадку глибокого розкриття проблеми з відображенням авторської позиції реферат оцінюється 5 балами; обґрунтоване розкриття теми – 4 бали; неповне розкриття теми 3 бали; високий рівень компілятивності – 2 бали; розкриття лише одного аспекту дослідженого предмету – 0 – 1 бал.</p> <p>Враховується також:</p> <ul style="list-style-type: none"> -складність обраної теми; -зміст, теоретичне узагальнення, обґрунтованість висновків; -кількість використаних джерел і літератури; -рівень знань з досліджуваної теми. 		
Семінарські заняття	<p>Оцінювання знань студентів на семінарських заняттях проводиться за п'ятибальною шкалою:</p> <p>5 балів студент отримує за вичерпну бездоганну відповідь із наведенням двох і більше прикладів на підтвердження теоретичного положення, яке розглядається.</p> <p>4 бали – за повну відповідь із наведенням двох і більше прикладів проте з однією-двома змістовими неточностями.</p> <p>3 бали – за неповну правильну відповідь, або таку, що містить ряд</p>		

	<p>змістових неточностей чи невірно наведені приклади або їх відсутність. 2 бали – за часткову, з грубими недоліками відповідь, або за її неадекватність завданню чи відсутність взагалі.</p> <p>Пропонуються наступні форми роботи на семінарських заняттях: виступ, опонування, доповнення, участь у дискусії. При цьому враховуватимуться лише логічно обґрунтовані виступи, альтернативні тези, змістовні доповнення, що дійсно сприятимуть розгляду проблемних питань. Студент (-ка) повинен (-а) мати не менше трьох оцінок за семінарські заняття, що у підсумку визначають середній арифметичний бал і виставляються в журналі окремою графою (максимальна кількість балів за роботу на семінарських заняттях -30).</p>
Умови допуску до підсумкового контролю	<p>Якісне виконання:</p> <p>1) тематики семінарських занять. Для цього необхідно якісно готувати конспекти семінарських занять.</p> <p>2) двох індивідуальних робіт. Виконання реферативного завдання передбачає якісну пошукову працю, творчий підхід до оформлення студентом (-кою) індивідуальної роботи.</p>
Підсумковий контроль	<p>Студент допускається до підсумкового контролю (за навчальним планом – залік) за умови повного виконання всіх видів роботи, передбачених програмою навчальної дисципліни.</p>

7. Політика навчальної дисципліни

Письмові роботи:

Письмові роботи виконуються студентом самостійно у вигляді відповідей на тестові завдання. Пропонується чотири варіанти відповідей із зазначенням однієї правильної. Письмова робота виконується на останньому занятті.

Академічна доброчесність: Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних пристроїв, планшета чи іншого мобільного пристрою під час опитування, виконання письмового завдання чи тестування є недопустимими та призводять до не зарахування результатів чи не складання тестування відповідно до Положення про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника. У випадку виявів недобропорядної поведінки, академічної недобропорядності (списування), викладач пропонує студентові (-ці) повторно виконати необхідний вид роботи. З поважних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись дистанційно за умови погодження із керівником курсу.

Відвідування занять

Студент, який навчається за індивідуальним графіком виконує начальний план у строгій відповідності із затвердженими вимогами та термінами. Політика навчального курсу передбачає перездачу усіх невиконаних завдань у випадку пропущених занять без поважних причин. За умови відсутності студента (-ки) на заняттях або ж невчасного виконання завдань студенту пропонується у визначений викладачем день і час відпрацювати пропущені заняття.

Неформальна освіта: порядок перерахування результатів неформальної освіти в межах курсу (наприклад, результати проходження курсів з лінгвістики на платформах Coursera, Udemu, наявність сертифікатів, котрі підтверджують проходження відповідних професійних курсів / тренінгів, тощо) регламентується Положенням про визнання результатів навчання,

здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника.

Повторне вивчення дисципліни: студент, який не набрав 50 балів за відомістю №3, направляється на проходження курсу вдруге відповідно до Положення про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін (кредитів ECTS) в умовах ECTS або відраховується з навчального закладу.

Наприкінці курсу студенти мають можливість надати відгуки та пропозиції щодо якості викладання дисципліни на сайті <https://d-learn.pnu.edu.ua>

8. Рекомендована література

- Бурдяк В. І., Ротар Н. Ю. Політична культура країн Європи в контексті інтеграційних процесів. Чернівці, 2004.
- Брегеда А.Ю. Політологія: Навч.-метод. посібн. Для самостійного вивчення дисципліни. К., 1999.
- Гелей С.Д., Рутар С.М. Основи політології: Навч. посібн. К., 1999.
- Головатий М.Ф. Політична психологія: Навч. посібн. К., 2001.
- Кирилюк Ф.М. Історія зарубіжних політичних вчень Нової доби. Навч. посібник. К., 2008.
- Кислий П., Чарлос В. Становлення парламентаризму в Україні на тлі світового досвіду. К., 2002.
- Кухта Б., Теплоухова Н. Політичні еліти і лідери. – 2-ге видання, перероблене і доповнене. Львів, 1997.
- Лісничий В. В. Політичні та адміністративні системи зарубіжних країн: Навчальний посібник. 2-ге видання, виправлене. К. 2004.
- Мадісон В.В., Шахов В.А. Політологія міжнародних відносин: Навч. посібн. К., 1997.
- Москалюк М. Політологія: тестові завдання до курсу. – Івано-Франківськ, 2002.
- Москалюк М. Навчально-методичний посібник з політології. Івано-Франківськ, 2024.
- Основи політичної науки: Курс лекцій. У 4-х ч. / За ред. Б. Кухти. К.- Львів, 1997
- Політологія. Збірник вправ і завдань для самостійної роботи. Глосарій: Методичний посібник до підручника “Політологія” / За ред. А.Колодій. К.,2003.
- Політологія у запитаннях і відповідях: Навч. Посіб. / І.Г.Оніщенко, Д.Т.Дзюбка, І.І.Дуднікова та ін; За заг. ред. К.М.Левківського. К.,2003.
- Політологічний енциклопедичний словник /Упорядник В. П. Горбатенко; За ред. Ю. С. Шемшученка, В. Д. Горбатенка. 2-е вид., доп. і перероб. К., 2004.
- Політична система сучасної України: особливості становлення, тенденції розвитку / За ред. Ф. М. Рудича: Навч. посібник для студентів вищих закладів освіти. К., 2002.
- Романюк А. Порівняльний аналіз політичних систем країн Західної Європи: інституційний вимір. Львів,2004.
- Ротар Н. Форми участі населення у політичних процесах. Навчальний посібник. Чернівці, 2004.
- Практикум з політології / За ред Ф.М.Кирилюка. К., 2003.
- Рудич Ф.М. Політологія: Підручник. – 2-ге вид. К.,2006.
- Шведа Ю.Р. Теорія політичних партій і партійних систем: Навч. посібник. Львів, 2004.
- Ярош Б.О., Ярош О.Б. Загальна теорія політики. Луцьк, 2005.

Ресурси курсу

Інформація про курс розміщена на сайті дистанційного навчання Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника

<https://d-learn.pnu.edu.ua/>

Викладач: *Москалюк М. Ф., доцент кафедри політології*